

kurulovih stoléh. Tudi sv. duha ne bo treba prositi, da rezsvetli volitev županovo; „Tagblatt“ jih bode razsvetlil.

— (Božjast je „Tagblatt“) pretekli teden tako hudo lomila, da bilo je jako smešno videti, kako je z nogami in rokami okoli sebe mahal zato, ker so narodna društva nehoté ob prihodu cesarjevem v senco postavila liberalce, in da je veselo sporočilo deželnega predsednika o pomilostenji Ježičanov dr. Bleiweis narodnim društvom prvi naznanil. Vsak, kdor je reči videl, kakor so bile, se je smejal, ko je gledal „Tagblattovo“ togoto; zato ni vredno, da kaj več govorimo o njej; le čuditi se moramo, da je gospod deželni predsednik porajtal božjast „Tagblattovo“ in mu — odgovor dal! Mi „klerikalci“ pa smo v vsej tej dogodbi na kolodvoru zapazili prav to, da so se nad „Tagblattovci“ spolnile besede sv. pisma, ktere pravijo: „prvi bojo zadnji!“ Naj čakajo; če Bog dá, bojo še marsikaj doživeli. — Po dolgem obotavljanji je „Tagblatt“ vendar odgovor dal na vprašanje „Novic“: zakaj da molči o dementiranji, ki ga je skupil od ministra Giskre ob priliki Svetčevega govora v državnem zboru. Al namesti tega, da bi bil „Tagbl.“ rekel, da je minister Giskra drugač govoril proti dr. Bleiweisu, kakor je „Tagbl.“ pisal, veže pod naslovom „Slovenische Beamtenziehung“ celo široko stran otrobe, ktere mi le s tem na rešeto denemo, da pisatelju „Tagbl.“ rečemo: kadar si bojo Nemci iz svojega denarja uradnike izrejevali, takrat bojo Slovenci molčali in si tudi svoje odgojevali!

Novičar iz domačih in ptujih dežel.

Iz Dunaja. — Iz obravnave o brambovski postavi v državnem zboru imamo iz druge seje še marsikaj povedati. Take čudne misli so pri §. 19. te postave, ko je šlo za to, v katerem jeziku naj se komandirajo brambovci, razodevali nemški poslanci, da more človek res obupati, ako sliši in vidi, kako ta stranka povsod le nemščino na oltar stavi in se tako iz nemške stranke prevrača v nemškutarsko. Poštena „Reform“ ostro graja tako početje, ktero meri prav na to, da morajo Slovani čedalje bolj biti nezadovoljni in obupati, da jim bo Avstrija kadaj pravična, govor dr. Tomano v pa pred vsem drugim močno hvali, da jim je odkritosrčno resnico v oči povedal. Nemci namreč so se zoperstavliali temu, da brambovci vsacega naroda se komandirajo v svojem jeziku; jezik komandni bode naj vsem nemški, kakor je tudi nemški pri družih vojaki. Poslanec Skene se je grozil nad tem, da desna stran zmiraj in povsod narodnost svojo naprej tišči in le to hoče, kar je na prid njej; če vi tako delate, bomo tudi mi tako delali in se potezali na združbo z Nemčijo. (Nemir na desni.) Naposled se pritožuje Skene, da se Nemci ne bojo dali te mrvice pravic, ki jih še imajo (!), kratiti. — Poslanec Tinti celó misli, da tū ne gré za predstvo nemščine, ampak le za red v komandi. (Ohó na desni.) — Poslanec Stamm se čudi, da se Nemcem očita, da niso pravični drugim jezikom; mi nismo nepravilni, a v neki zadregi smo. Potem našteva glavne jezike evropske, in razlaga, kateri jeziki imajo podnarečja, kateri ne, — da Slovani imajo 10 in še več narečij, al enega jezika, kterega bi vsi pisali, nimajo. Potem se zamota v česki jezik in pravi, da Čehi imajo en jezik tak, kakor ga narod govori, drugač pa je jezik, ki ga v knjigah pišejo. (Nemški modrijan je pozabil, da tudi nemški književni jezik je drugačen, kakor ga prosta nemška plemena kramljajo!) V katerem teh dveh jezikov — vpraša dalje — bi se tedaj imeli brambovci na Českem komandirati? Glejte zadrego! — Baron

Prato je tudi svoje misli vmes vrgel in med drugim rekel (čujte kolosalno nevednost!) da na Ogerskem bivajo Srbi, Slovani itd. — (Tedaj Srbi niso Slovani ali pa se Slovanom ne prištevajo Srbi! Dokler poslanci s tako vednostjo etnografično sodijo v državnem zboru o slovan-skih zadevah, Bog pomozil!)

Potem poprime tudi dr. Toman besedo in govori tako-le: Že zadnjič sem rekel, da brambovci le tadaj morejo vspešno delavnost razviti, ako so po deželah in narodno osnovani. Brambovci v Avstriji niso nova naprava; na Kranjskem in Štajarskem so v prejšnjih stoletjih bili krepka straža zoper Turka, ki je silil v te dežele. Vsak, kdor med brambovce gré, mora vedeti, da brani svojo domovino, svoj narod, v čegar jeziku se pelje proti sovražniku. Da tedaj komandni jezik sega v narodnost, gotovo je. Kdo se tedaj more upirati temu, da se brambovcem zapoveduje v takem jeziku, kakoršnega razumejo! Če pa to, kar mi zahtevamo, gospod Skene imenuje prenapetost, potem res ne vem, kako more Avstrija do mirú, kako do notranje sprave, kako do prave, prvotne moči priti. — Centralizem je prenapel, je do vrhunca potiral razmere avstrijske. Gospôda, dobro mi je znano, da pri vladi, pri večini državnega zbora prevagujejo nameni take centralizacije, ktera strune tako napenja, da, ako obveljá taka centralizacija, pride Avstrija do propada. Avstrija ne trpi centralizma; če enojnega centralizma niste mogli zvršiti, tudi dvalističnega ne boste tako, da bi se Avstrija po njem okrepčala. Beseda moja izvira mi iz avstrijskega domoljubja, ktero čuti, da taki nameni nimajo družega cilj in konca nego tega, da se sila dela vsem družim narodom, ki se čutijo, da so narodi. Čas svobode, ki so si ga na svojo zastavo napisali, prišel je. Narodi ne trpijo več, da bi se ž njimi ravnalo kakor z avtomati in marioneti. Narodi čutijo in mislijo, da imajo pravico z enacimi pravicami v Avstriji živeti, kakor imajo dolžnost davke plačevati kakor drugi!

Če gospod Skene pravi, da take prizadeve niso upravičene in da preganjanje njihovo je podobno babilonskemu turnu, bi menda bolj pravo bilo, ako to priliko zasuknemo narobe. Turn babilonski je podoba centralizacije. Narodi so rekli: dajmo skupaj zidati turn, da bivamo skupaj in se ne ločimo več drug od družega. In prišli so skupaj, so zidali nekoliko časa; govoreč različne jezike se niso razumeli — pa so se ločili potem. Ali po takem babilonski turn ni podoba centralizacije? (Velika veselost.) Narodi so saksebi šli, so govorili vsak svoj jezik — in razvaline turna babilonskega še dandanes molijo v naše čase, v naš državni zbor. (Veselost.) (Kon. prih.)

Ogersko. — Volitve za državni zbor ogerski so najvažnejša dogodba, ki jo imamo povedati danes, in to zato, ker to, kar se godí unkraj Litave, ima velik upljiv na „ausgleich“ z našimi deželami. Deakova stranka je grozno potrta; imela bo sicer še večino, al — zeló siromaško; nasprotna stranka bo zastopana po obilem številu, in glavarji njeni: Ghyzy in Tisza, kterima so delegacije in skupno ministerstvo hud trn v peti, in pa Madaras, ki noče nobene stojne armade in še 30 procentov ne dovoliti našim 70 procentom, bili so enoglasno voljeni. To so čudna znamenja ogerskemu in našemu ministerstvu! Vladni kandidati so le po strašni sili zmogli; „Zukunft“ dokazuje, da 1) v večih mestih so zmogli le po Nemcih in judih, ki so za-nje glasovali; zmogli so 2) v županijah Slovakije, kjer je vlada volilce grozno strahovala; zmogli so 3) v tacih krajih, kjer so Magjari pomešani z Srbi, Nemci in Rumuni, z isto silo, in 4) na Erdeljskem, kjer so

se Rumuni zdržali volitev. Povsod drugod padli so Deakovci, in celó v Peštu sta bila le 2 izvoljena, 3 pa iz stranke vladi hudo nasprotne. Koliko bode enih, koliko družih v zboru, se danes še ne vé, ker izid volitev iz vseh krajev še ni znan.

Loterijne srečke:

V Gradcu	} 27. marca 1869:	41.	36.	50.	21.	85.
na Dunaji		52.	12.	9.	21.	67.

Prihodnje srečkanje v Gradcu in na Dunaji 10. aprila.

Žitna cena

v Ljubljani 27. marca 1869.

Vagán (Metzen) v novem denarji: pšenice domače 4 fl. 40 — banaške 4 fl. 90. — turšice 2 fl. 90. — soršice 3 fl. 54. — rž 2 fl. 80. — ječmena 2 fl. 60. — prosa 2 fl. 0. — ajde 2 fl. 50. — ovsa 1 fl. 90 — Krompir 1 fl. 60.

Kursi na Dunaji 30. marca.

5% metaliki 62 fl. 90 kr. Ažijo srebra 124 fl. 25 kr.
Narodno posojilo 71 fl. 50 kr. Cekini 5 fl. 99 kr.

Volilci kranjskega, tržiškega in loškega okraja!

Nemila smrt Vam je žalibog! zeló prezgodaj vzela zastopnika Vašega v deželnem zboru, vsi deželi nepozabljivega gospoda prošta Antona Kos-a, ktereга ste pred dvema letoma enoglasno si izvolili za svojega poslanca.

Razpisana je tedaj nova volitev, in ta na 19. dan tega meseca v Kranji.

Podpisano društvo je po pravilih svojih namesti prejšnjega volilnega odbora na-se vzelo imenitno pa težko nalogo, da skrbi za to, da se volijo v deželni zbor poslanci, ki so pravi zastopniki naroda našega. Društva odbor živo čuti, kolikošno odgovornost na svojo vest vzame s tem, da volilcem reče: „tega volite!“ Zato se je pogovoril z mnogimi možmi, ki so z Vami vred volilci. In po tem dogovoru stopi danes pred Vas in Vam priporoča: volite za svojega poslanca

gospoda doktorja Jakoba Razlaga!

Imé dr. Razlaga, ki že veliko veliko dela in piše za narod naš, je po vsem Slovenskem tako slavnoznano, da se priporoča že samo. Šest politiških okrajev na Štajarskem mu je že dvakrat ondi izročilo poslanstvo, kteremu pa se je lani iz tehtnih nagibov, čeravno težkega srca, sam odpovedal. Vprašali smo ga, ali ne bi sprejel poslanstva, ako ga naši možje v Kranji volijo, in odgovoril nam je, da se nikakor ne ponuja sam, ker ne hrepení niti po slavi niti po kakem dobičku v poslanstvu, da pa, če ga narod pokliče v zbor, uboga častnemu poklicu.

Dr. Razlag, kot advokat stanuje v Brežicah, ima pa, kakor na Štajarskem in Hrvaškem, tudi na Kranjskem na Čatežu, okraja krškega, zemljišče (grunt), ktero kot umen gospodar in ud naše kmetijske družbe marljivo obdeluje. Po posestvu, od ktereга davek plačuje, je tedaj dr. Razlag tudi naš srenjčan. Sin kmečkih starišev in v treh deželah z davki obložen gruntni posestnik dobro pozná tudi težave Vaše; sicer pa mož ravno tako bistre glave in velike učenosti kakor milega in mirnega srca in izvrsten govornik v domačem jeziku, ima vse lastnosti, ki se dandanes zahtevajo od zastopnika narodnega; vrh vsega tega je tudi njemu, kakor sedanji narodni večini našega deželnega zbora, v vsem nepremakljivo sveto gêslo: „za vero, dom in cesarja!“

Tak je mož, ktereга Vam priporočamo na blagor Vam, na čast deželi naši!

Možje iz okraja kranjskega, tržiškega in loškega! Pri zadnjih volitvah, pri kterih ste skor vsi prišli volit in ste blaga rodoljuba barona Antona Zois-a in prošta Antona Kos-a enoglasno izvolili, občudovala je vsa dežela to Vaše delo. In — zmotili se niste!

Trdno zaupanje stavimo tedaj tudi zdaj v Vas, da pridete vsi k volitvi 19. dan tega meseca dopoldne (to je, v pondeljek pred sv. Jurjem) v Kranj, in da spet enoglasno volite poslanca, ki Vam ga s polnim prepričanjem priporočamo, ter se ne daste motiti po nikomur, ki Vas prigovarja, priduša, podkupuje za koga družega. Volilcem samim in izvoljenemu je velika čast, ako vsi stojijo za enega — in to za pravega! Nesreča je celó, kader se svoji med svojimi cepijo na dvoje, in tako pomagajo nasprotnikom.

Opominjamo Vas pa še tega, da vsak volilec seboj prinese poverilni list (legitimationskarte), ki ga je dobil od gosposke, in da ga oddá volilni komisiji; drugače ne sme glasovati, in zgubljen je glas.

Kakor svét volilnega odbora, ki Vam ga je dal 1867. leta, ni bil glas vpijočega v puščavi, tako smo si v svesti, da tudi zdaj ne bode, in da vsi pridite gori omenjeni dan v Kranj, in da vsi enoglasno volite za svojega poslanca:

gospoda doktorja Jakoba Razlaga!

Odbor narodnega društva „Slovenije“ v Ljubljani 1. aprila (malega travna) 1869.

Dr. Jan. Bleiweis, prvomestnik.

Jan. Murnik, tajnik.